

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

18 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție,

Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,

Judecători – Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie,

a judecat recursul declarat de către inculpatul Bogdan Ianoș, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Bogdan Ianoș XXXX, XXXXXXXX

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 25.03.2022 – 23.06.2022 (prima instanță);
2. 20.07.2022 - 29.11.2022 (instanța de apel);
3. 27.01.2023 - 18.09.2023 (instanța de recurs).

Asupra recursului în cauză, în baza materialelor din dosar, Curtea Supremă de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 23 iunie 2022, Bogdan Ianoș a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (1) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen 4 ani 2 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

La fel, s-a dispus încasarea din contul lui Bogdan Ianoș în beneficiul bugetului de stat suma de 30030 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

De asemenea, a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Bogdan Ianoș, în noaptea spre 03 martie 2022, ora exactă nu a fost posibil de stabilit, fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind scopul violului părții vătămate XXXX xxx, a pătruns în gospodăria acesteia din mun. xxxx, str.-la xxxxx, unde aplicând asupra ei forța fizică, exprimată prin lovirea cu pumnii și picioarele în diferite regiuni ale corpului, și contrar voinței acesteia, a încercat să întrețină cu ultima un raport sexual forțat, însă din motive independente de voința lui, nu și-a dus intenția până la capăt.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Bogdan Ianoș în baza art. 27, 171 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi – acțiunea intenționată îndreptată

nemijlocit la săvârșirea raportului sexual prin constrângere fizică a persoanei, acțiune care din motive independente de voința făptuitorului nu și-a produs efectul.

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către inculpatul Bogdan Ianoș, care a solicitat casarea acesteia, manifestându-și dezacordul cu soluția adoptată, considerând că au fost ignorate prevederile Codului penal.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2022, apelul declarat de inculpat a fost respins ca depus peste termen.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că apelul declarat de către inculpatul Bogdan Ianoș nu poate fi repus în termen, or sentința datează cu data de 23.06.2022, iar apelul a fost depus la 12 iulie 2022, iar inculpatul a fost prezent în ședințele de judecată, a cunoscut la ce etapă se află examinarea cauzei, a cunoscut cu certitudine că la 23.06.2022, va avea loc pronunțarea sentinței, astfel, apelantul, fără motive întemeiate și probate, nu a elucidat careva motive întemeiate de legiuitor la art. 403 din Codul de procedură penală, indicând doar că nu este de acord cu sentința contestată, însă nu a indicat careva circumstanțe ce ar indica că a fost în imposibilitate să depună apel în termen.

4. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs de către inculpatul Bogdan Ianoș, care solicită casarea deciziei instanței de apel, invocând că neîntemeiat a fost respins apelul său ca fiind depus peste termen.

5. Judecând recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție declară că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen la 10.01.2023.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor *în vigoare la data depunerii recursului*.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit prevederilor art. 433 alin. (1) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează recursul în fond.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună

rejudicarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, *în vigoare la data judecării cauzei în instanța de apel*, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; **dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate** și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Completul de judecată menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Din textul recursului declarat, se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma dezacordului acestuia cu soluția instanței de apel prin care a fost respins ca fiind depus peste termen apelul declarat de inculpatul Bogdan Ianoș.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte și pe baza materialelor cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în speță se identifică temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr. 246 din 31.07.2023*, prin prisma faptului că **hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția**.

În acest sens, Completul de judecată notează că verificând decizia instanței de apel și analizând motivele pe care instanța și-a întemeiat soluția de respingere a apelului declarat de inculpatul Bogdan Ianoș ca fiind depus peste termen, se observă că această motivare este una neclară și contravine circumstanțelor factice ce rezultă din conținutul materialelor cauzei.

Astfel, se reține că instanța de apel în decizia sa (f.d. 43, vol. II) a indicat că apelantul a înaintat apelul peste termenul legal de declarare a apelului, la data de 12 iulie 2022, făcând referire la fila dosarului 25, vol. II, unde este anexată cererea de

apel depusă de inculpat la Judecătoria Orhei (sediul Central), pe care este imprimată ștampila instanței de judecată de înregistrarea cererii de apel la data de 12 iulie 2022.

În acest sens, se observă că această concluzie a instanței de apel contravine prevederilor art. 232 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că actul depus la oficiul poștal prin scrisoare recomandată se consideră ca făcut în termen, iar recipisa oficiului poștal despre actul primit pe actul depus, servesc drept dovadă a datei depunerii actului.

Prin urmare, este eronată constatarea instanței de apel, că apelantul a depus cererea de apel la 12 iulie 2022, or potrivit prevederilor art. 232 alin. (1) Cod de procedură penală, enunțate supra în coraport cu materialele cauzei, data depunerii apelului de către inculpat, urma a fi considerată data înregistrării acestui act la oficiul poștal, care conform ștampilei de pe plic în care a parvenit recursul prin intermediul oficiului poștal (f.d. 26, vol. II), este data de **11 iulie 2022**.

Totodată, având în vedere acest fapt, Completul de judecată atestă, că instanța de apel, la verificarea conformării apelantului la termenul legal de declarare a apelului, de 15 zile din data pronunțării sentinței integrale, prevăzut în art. 402 Cod de procedura penală, urma să contrapună la acest aspect și prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, care stipulează că la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În acest context, instanța de apel urma să verifice faptul respectării termenului de declarare a apelului de către inculpatul Bogdan Ianoș, prin coroborarea prevederilor art. 231 alin. (3), 232 alin. (1), 402 Cod de procedură penală, cu circumstanțele de fapt particulare speței.

În consecință, Curtea atestă că instanța de apel a adoptat o soluție care contravine materialelor cauzei, fără a se expune pe aspectele esențiale menționate supra, lăsându-le fără o argumentare cuvenită, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei, prin ce a fost afectată soluția adoptată și astfel, recursul declarat de inculpat urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În acest context, Completul de judecată indică, că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

6. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra chestiunilor esențiale supuse atenției sale nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și

în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

7. Conducându-se de prevederile art. 433 alin. (1), 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), Curtea Supremă de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul declarat de către inculpatul Bogdan Ianoș, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2022, în cauza penală privindu-l pe **Bogdan Ianoș XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Decizia pronunțată la **18 septembrie 2023**.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie